

ΑΡΧΕΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΚΑΙ

ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Τὸ γὰρ αὐτὸ νοεῖν ἐστὶν τε καὶ εἶναι»
ΠΑΡΜΕΝΙΑΝΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Heinrich Rickert τακτ. καθ. τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Heidelberg.
— Karl Joël τακτ. καθ. τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Basel. — Ernst Hoffmann τακτ. καθ. τοῦ Πανεπιστημίου Heidelberg. — Erich Frank, τακτ. καθ. τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Marburg. — Guido Calogero τακτ. καθ. τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Φλωρεντίας. — Ραφ. Δήμου, καθ. τοῦ Πανεπιστημίου Harvard τῶν Ἡν. Πολ. τῆς Ἀμ. — Κ. Τριανταφυλλόπουλος τακτ. καθ. τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν. — August Faust ὕψηγ. τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Heidelberg. — Μιχ. Τσαμαδὸς σύμβουλος ἐπικρατείας. — Χ. Τζωρτζόπουλος τακτ. καθ. τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. — Franz Bæhm ὕψηγ. τοῦ Πανεπιστημίου Heidelberg — Παν. Κανελλόπουλος καθ. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. — Κωνσταντῖνος Τσάτσος ἔκτ. καθ. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. — Ἰωάν. Θεοδορακόπουλος τακτ. καθ. Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης. — Θεμ. Τσάτσος ὕψηγ. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ: Κ. Σ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ
ΨΑΡΡΩΝ 41
1934

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

† ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ †

Ἡ φιλοσοφικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀπώλεσε ἓνα ἐπίλεκτον καὶ σεβαστὸν μέλος τὸν Γεώργιον Γρατσιατόν, τακτικὸν καθηγητὴν τῆς λατινικῆς φιλολογίας.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου Γρατσιατοῦ ἐκλείπει ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς νέας Ἑλλάδος μία ἀντιπροσωπευτικὴ φυσιογνωμία τῆς παλαιότερας πνευματικῆς παραδόσεως τοῦ τόπου. (1) Γεώργιος Γρατσιατός ἦτο ἐκ τῶν ὀλίγων ἀνδρῶν τῶν ἐχόντων πραγματικὴν κλασσικὴν μόρφωσιν εἰς τὸν τόπον μας. Ἐγνώριζε τὰ ἀρχαῖα γράμματα ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα καὶ εἶχε συγκινηθεῖ πραγματικῶς ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφικὴν σκέψιν. (2) Γεώργιος Γρατσιατός δὲν ὑπῆρξε μόνον ἑλληνομαθὴς ἀλλὰ εἶχε μόρφωσιν εὐρυτάτην, εἶχε γνῶσιν ὅλων τῶν νεωτέρων φιλοσοφικῶν συστημάτων καὶ γενικῶς ὅλου τοῦ νεωτέρου πνεύματος καὶ κατεῖχε καὶ τὰς γλώσσας τῶν λαῶν τῆς Δύσεως. Ἡ σχέσις του ὅμως καὶ μετὰ τὸ ἀρχαῖον καὶ μετὰ τὸ νέον πνεῦμα ὑπῆρξε μᾶλλον παθητικὴ, ἐγνώριζε νὰ ἐντυφᾶ εἰς τὰ διανοήματα καὶ τὰ φιλοσοφήματα τῶν ἀρχαίων καὶ νέων. Διήγε δὲ βίον πραγματικῶς φιλοσοφικόν.

Τὸ «Ἀρχεῖον τῆς Φιλοσοφίας» αἰσιθάνεται ἰδιαιτέρως τὸ κενὸν τὸ ὅποιον ἀφήκε ὁ θάνατος τοῦ Γεωργίου Γρατσιατοῦ εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν ζωντανὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφικὴν παράδοσιν, διότι ὁ Γεώργιος Γρατσιατός συγκατελέγετο μεταξὺ τῶν συνεργατῶν του. (Ὡλέπε ἔτος Γ', τεύχος Βον. Γεωργίου Γρατσιατοῦ, Οἱ Ἑγελιανοὶ ἐν Ἑλλάδι). Πολὺ δὲ πρὶν γίνῃ συνεργάτης τοῦ «Ἀρχείου Φιλοσοφίας» ὑπῆρξεν εἰς ἕξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἰδιαιτέρως ἐχαιρέτισαν τὴν ἐκδοσὴν του καὶ γενικῶς ἐπεδοκίμασεν τὸν σκοπὸν τὸν ὅποιον τοῦτο ἐπιδιώκει δηλαδὴ τὴν δημιουργίαν σταθερᾶς σοβαρᾶς φιλοσοφικῆς παιδείας καὶ παραδόσεως ἐν Ἑλλάδι. Πολὺ ἐνωρὶς ὁ Γεώργιος Γρατσιατός ἐδέχθη τὰ νάματα τῆς φιλοσοφικῆς παιδείας ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Παῦλον Γρατσιατόν, τὸν γνωστὸν Ἑγελιανὸν καὶ μεταφραστὴν τῆς Λογικῆς τοῦ Ἑγέλου.

Βίος καὶ ἔργα: Ὁ Γεώργιος Γρατσιατός ἐγεννήθη ἐν Ἀργοστολίῳ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1868 ὅπου καὶ ἔλαβε τὴν ἐγκύκλιον μόρφωσιν.

Εἰς τὰ 1887 ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλ. Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ὑποστὰς τὰς ἐπί πτυχίῳ καὶ διδακτορίῳ ἐξετάσεις ἔλαβε ἐν ἔτει 1893 τὸ διδακτ. δίπλωμα μετὰ τὸν βαθμὸν ἀριστα. Εἰσηλθε εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, τὸ δὲ 1900 προήχθη εἰς Γυμνασιάρχην τοῦ Γυμνασίου Ἀργοστολίου, ὅπου ὑπηρέτησε μέχρι τὸ 1906. Τὸ 1905 ψηφισθέντος τοῦ περὶ ἐπιθεωρητῶν νόμου ἔγινε κατόπιν διαγωνισμοῦ ἐπιθεωρητὴς τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τοῦ 1906 μέχρι τοῦ 1914. Τὸ 1911 διορίσθη μέλος τοῦ νέου τότε συσταθέντος

Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου (1914-1926). 1926 καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἔργα

Ὡς πρωτοεὖθις φοιτητὴς ἐξέδωκε μετάφρασιν μονογραφίας τοῦ Ἰταλοῦ καθηγητοῦ Λούγ. Βέρια περὶ θανατικῆς ποινῆς μετ' εἰσαγωγῆς.

Ἄλλαι ἐργασίαι.

1) Πι μετὰφρασις ἐν ταῖς σχολαίαις τῆς Μ. Ἐκπαιδευτικῆς (περιοδικὸν Ἑθνικῆ Ἀγωγῆς).

2) Λογιστικὰ καὶ ἑρμηνευτικὰ εἰς Σουραλέα, Εὐριπίδην καὶ Πλάτωνα (* Ἀθηνᾶ).

3) Ὁ παρὰ Κικέρωνα ἀρχαιότερος λατινικὸς χαρακτήρ.

Μεταφράσεις μετὰ προσθηκῶν καὶ διασκευῆς.

4) Oskar Weise: Χαρακτηρισμὸς τῆς Λατινικῆς γλώσσης

5) G. Villa: Εἰσαγωγή εἰς τὴν Σύγχρονον Ψυχολογίαν (* Ἡ Σύγχρονος Ψυχολογία).

6) Frank Thilly: Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἠθικὴν.

7) W. James: Παιδαγωγικαὶ ὁμιλίαι.

8) Ἐπιστολαὶ Σενέκας πρὸς Λουκίλιον κατ' ἐκλογὴν.

9) Ἐπιστολαὶ Πλινίου τοῦ νεωτέρου κατ' ἐκλογὴν.

Λατινιστὶ γεγραμμένα ἐργασίαι.

10) Tibulliana (Λογιστικὰ εἰς Τίβουλλον, * Ἀθηνᾶ).

11) Miscellanea critica (διορθωτικὰ εἰς ἐπιστολὰς Σενέκας καὶ εἰς Τίβουλλου ἐλεγείας, * Ἀθηνᾶ).

12) Miscellanea critica διορθωτικὰ εἰς Κικέρωνα καὶ Σενέκαν (* Ἀφιέρωμα εἰς Γ. Χατζιδάκη).

13) Vergilianum καὶ συντακτικὰ ζητήματα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς 1927.

Ἐκδόσεις Ρωμαίων συγγραφέων μὲ σημειώσεις.

14) Κικέρωνος De officiis (βιβλ. 2ον). 15) Ὀρατήριον ὠδαί κατ' ἐκλογὴν.

16) Βιργιλίου Διευιάδος Ἀνθολογία. Διάλεξις περὶ Βιργιλίου ἐπὶ τῇ Ἐπιτηρίδι τοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου.

Μονογραφίαι ἐν τῷ Ἡμερολόγιῳ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος.

1) Ἡ Ἐπικουρικός Σχολή. 2) Ὁ Κυνισμὸς. 3) Ἡ Στωϊκ. 4) Ὁ Ἀριστοφάνης κατὰ τοῦ Σοκράτους. 5) Ὁ Πλάτωνος. 6) Πολιτικαὶ θεωρίαι ἐν τῇ ἀρχαιότητι. 7) Ἡ βασιλευσα Λιδώ. 8) Ἐφοροσθένης ὁ Κυρηναίος.